

Maite Insa

El poema és sobrer

Premi de Poesia
Ciutat de València

bromera poesia

Resolc, cabuda, viure segons la meua tria
(avencs de nit s'esfondren bandejats de l'equip),
només m'hi enduc objectes, aromes i ferments,
mots remugats antics i soques amb arrel.

Mentre ma gent somia, al corredor sense amo,
teranyina de seda que a les fosques desfaig,
dringuen les animetes la dansa dels meus avis,
arracades de núvia, faristols anhelants.

I

El poema és sobrer, tancat en ell mateix,
de borrhumballa sorda, d'estopa, d'embolcall,
sang que regala sang sense un cor a redós,
buit d'herois immolats, punts volats amatents.

El vers ens ha allunyat del tric i trac del tren
i la paraula amable amb algú, dels barrets
que fèiem als cantons, cistella en mà, dempeus,
com si anàrem anant, prestatges buits de lletra.

Badívoles estances de sonadors virtuals
que acompanyeu les hores del vers i de l'esclat
i no sabeu del doll potent del llaurador,
de la saó deserta, del dol poruc de merla.

El poema se sap, molt més que no se sap
la corfa del pernil o el bolic de cotó;
se sap aparellat, abillat, insolent,
tan buit com cec com nu, tan home tristament.

Si heu anat com jo he anat a l'entrada del cau
amb Cèrber i amb Orfeu, la lira heu fet brogir,
i heu tret l'infant per fi de la gàbia de vidre
i ha preguntat la mare, la mare on està?

Aleshores sabreu la vacuïtat dels versos,
la flonjor de les rimes d'orella a orella toves,
la serenor i el goig d'un cabàs ple de prunes,
la grisor indolent dels mots que estafarem.

II

L'única veritat és la del pa que es cou,
màgic poder, llevat, farina de forment,
calor d'anques suades d'una dona fenyent,
llibrell i torcamans, polifonia greu.

Cordell de quatre nucs, rebost de tot l'hivern,
malalt en la foscor i rònega saó.
Qui diu ombres i sons i relats de tardor,
hipòcrites bohemis de plats d'ànec al forn?

Consirós infeliç, rimador eficaç,
no coneix la boirosa penombra del matí
ni la fel a la gola, ni l'hora d'escombrar,
pobre geni poruc transparent de tothom.

En canvi jo, ja veus, tota bruta d'olors,
veig el vidre entelat i la clapa de pols
i l'estany de la pedra que em mostra l'infant
i la pau a tothora de la gota de sang.

Fusta que corca fusta, vida que tem la mort,
destall d'hores i dies que lluque pels badalls
esquerda dels maldestres, imitació fugaç
de mots i notes juntes, tecleig emmidonat.

Clou els fulls que has llegit, folla vida ficció,
tanca el temps d'abstracció i que brosten els fills,
i ruixa de claror el teu esguard esbós,
viu els ciris, poeta, del temps que ha de venir.

L'únic que sé del cert, del molt que m'han après,
és el pa i el bescuit, la pluja i el condol,
la ratlla de la llum per la finestra a raig
i els mots amb què em corprenç, que lluite per salvar.

III

Si us dic que vaig desfer com aquell qui desfà
us semblarà una frívola vàcua descripció,
paratext de disseny, nota de traducció
—no vaig desfer com fan cercadors d'afalacs.

Posats a confessar, si fóra bon poeta
construiria deus d'on brollaven els mots,
us hi duria prest, hi llegiríem versos,
tothom arrecerat a la cava amb deler.

Però us dic el que és cert: que vaig desfer-ho tot
(la posa greu de dona, la meua veu tan jove,
tot aquell embalum que ara dorm al rebost
amb els estris de fang que no caben al forn).

Corbella rovellada coneix els meus escrits,
de fit a fit se'ls mira com mirava la serp
poc abans d'esventrar-la damunt del foc del marge,
no sé si s'han entès, al cau rebost d'escala.

Ja no la faig servir: la corbella és sobrera
(en parle perquè visca i retrobe camins).
Talment com he tornat a fer amb els poemes:
els dicte perquè em visquen, de tant que els vaig desfer.

Quan em lleurà de veres, n'hauré perdut les ganes?
Quanta de borrumballa ha dormit al rebost?
Codony eixorc, taronges, mil pots de mel triada,
vesc, enfilall de mots, soll de mistela, sóc.

IV

Llegir fragments atorga perspectiva.
La vida s'obre pas a l'inrevés.
Espills trencats de boira, com dirien
poetes que ensarronen els cervells.

Per tot i per l'estil que en va cercàveu,
pels dies de torrades a la vall,
pel goig de la claror ensabonada
m'he decidit de lliurar-vos els mots.

Què hi fa, diuen els vells, un nou poeta
als nostres bevedors atapeïts?
Deixeu-la, aquesta fembra desbocada,
no ens pot fer mal ni bé i ens dóna estiu.

Faig de la font l'aliment dels poetes,
pels plecs subtils dels nadons a la cuixa
pels cims més alts del marbre de la cuina,
pels alts camins dels estants del rebost.